

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos XXXIII. — Izdan in razposlan dne 17. julija 1878.

89.

Razglas ministra za trgovino od 29. junija 1878,

o premeni nekih določil v dopustnem pismu za železnico po nadvojvodu Albrechtu slovočo.

Na podlogi Najvišje odloke od 24. junija 1878 izpreminjajo se določila v §§. 26, 32 in 33 Najvišjega dopustnega pisma od 22. oktobra 1871 (Drž. zak. št. 135) za e. kr. priv. železnico slovočo po nadvojvodu Albrechtu v tem zmislu, da bode ondi ustanovljen čas davkovne prostosti, Najvišje koncesije in neodkupnosti veljal od 1. dne januarja 1875 počenši.

Chlumecky s. r.

90.

Postava od 30. junija 1878,

z nekimi določili o prodajanji državnih in drugih žrebov (lozov) in nade dobitkov po njih.

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem takó:

§. 1.

Prepovedano je, prodajati nado ali upanje dobitkov od državnih in drugih žrebov (lozov), ako se propisi o oblikah (formalnostih) dani s postavo od 7. novembra 1862 (Drž. zak. št. 85) sicer izpolnijo — a nala dobitkov prola na delno odplačilo ali takó, da je plačilo po vsem ali po nekem delu najti v zvezi z drugim poslom na delno odplačilo (na rate); prepovedano je dalje po obrtovno prodajati žrebe po drugih deležih (parcijalih), nego so po črteži izžrebovanja, ali v zvezi s poslom na delno odplačilo, kateri se tiče drugih vrednosti.

(Slovenisch.)

§. 2.

Po obrtovno na delno odplačilo prodajati državne ali druge žrebe (loze) ali žrebovne deleže (parcijale) obstoječe po izžrebnem črteži dopušča se samo imetnikom protokoliranih firem (tvrdek) in edino pod naslednjimi uveti:

- a) Prodaja taka ne sme biti v zvezi z nikakim drugim pravnim poslom ali pravilom, mora biti torej pritesnjena zgolj na določene, to je take žrebe ali žrebovne deleže, ki so oznamenjeni z znaki svojega izžrebovanja;
- b) o taki prodaji je izdati listino (pismo) s prodajavčevo firmo podpisano, katera mora obsegati znake izžrebovanja, datum in imenovano ali nominalno vrednost prodanih žrebov ali žrebnih deležev, kupščino, ki jo je plačati za vsak prodani žreb ali vsak prodani žreba delež, delna odplačila (rate), kraj, kjer bode plačevati, in posledice nedostanka izgovorjenih delovitih plačil.

§. 3.

Za vršenje v §. 2 označenih poslov veljajo dalje naslednja določila:

- a) Prodavec ima dolžnost, o vsakem delnem odplačilu izdati in izročiti plačniku prejemno potrdbo.
- b) Prodavec naj o tem poslu piše jukstirane vpisnike (registre), iz katerih se morajo v izrezu jemati v §. 2 omenjene prodajne listine in v §. 3 a) omenjene prejemne potrdbe, in v jukstah mora biti razvidna polna vsebina dotičnih prodajnih listin, oziroma prejemnih potrdnic, v potankem soglasji z njimi.
- c) Prodavec ne sme prodanih žrebov ali žrebovni deležev (parcijalov), dokler kupčeva pravica do njih ni vsled zamujenega plačila po določilih prodajne listine [§. 3 b)] ugasnila, ni prodati ni zastaviti, marveč je
- d) dolžan, imetniku prodajne listine [§. 2 b)] na zahtev kupljene žrebe ali žrebnih deležev ne samo, ako doplača kupščino, kar bi je še plačati bilo, vsak čas precej izročiti, ampak tudi, predno je kupščina opravljena, — dokler kupčeva pravica po določilih prodajne listine [§. 2 b)] ni ugasnila, — vsak čas pokazati, da jih pogleda.
- e) Finančni organi imajo pravico in — kadar imetnik prodajne listine [§. 2 b)], pokazavši to listino in prejemne potrdbe o vseh že doteklih odplačilih [§. 3 a)], to zaprosi, — tudi dolžnost, vpogledati v jukstirane vpisnike [§. 3 b)], ter — dokler iz njih ni vidno, da je kupčeva pravica ugasnila, — zahtevati, da jim se prodani žrebi ali žrebovni deleži precej pokažejo.

§. 4.

Sklepanje v §. 2 označenih prodajnih poslov, izročevanje v §. 2 b) omenjenih prodajnih listin, naposled vabljenje k sklepu takih poslov ali opravil ne sme se goditi po pohiševavcih ali potujočih opravnikih (agentih).

§. 5.

Ako se prestopi ukazilo §^{ta} 3 c), dalje ako se v prodajno listino [§. 2 b)] ali v vabilo na sklep takega posla sprejmejo z izžrebnim črtežem nesoglasne znamenbe o nadi dobitkov, ki se drži prodanih ali na prodaj ponujanih žrebov ali

žrebovni deležev, šteje se to za težek dohodarstven prestopok in podpada globi dvakrat do osemkrat toliki, kolikoršna je imenska (nominalna) vrednost dotičnih žrebov ali žrebovni deležev.

Vsak drug prestopok ukazil obseženih v §§. 1 do vštveno 4 kaznuje se kakor v loterijskih propisih prepovedana igra po dotičnih dohodarstvenih postavah.

Sokrivec postane tudi tist, kdor — vedoč za okolnost, vsled katere je stvar prepovedana, — v poslove te vrste nagovarja, jih posreduje ali dotična vabila izdaje.

Nagrada za ovado in vjetje naj se daje po dotičnih splošnih določilih.

§. 6.

Ta postava ni uporabna na tiste v §§. 1 in 2 označene poslove, za katere so bile, — še predno je prišla v moč, — izdane obvezne listine (prihodni ali rentni listi, odplačilnice, deležnice in t.).

§. 7.

Zvršitev te postave, katera pride v moč ta dan, ko bode razglašena, naroča se finančnemu ministru.

V Budim-Pešti, 30. dne junija meseca 1878.

Franc Jožef s. r.

Auersperg s. r.

Glaser s. r.

91.

Ukaz pravosodnega ministerstva od 6. julija 1878,

o oblasti dani c. in kr. poslaništvu v Hagu in c. in kr. konzulskim funkcionarjem stolujočim na Nizozemskem, prevzemati premične ostaline pomornikov in vojakov, umrših na Nizozemskem, kateri so državljani avstro-ogerske monarhije, kadar te ostaline ne presežajo 250 holandskih goldinarjev.

Vsled zaukaza kralj. nizozemske vlade in z delovito premeno formalnosti s pravosodnim dvornim dekretom od 6. aprila 1842 (Zb. pr. p. str. 605) razglašeni, katerih se je podložnikom Njegovega c. in kr. apostolskega Veličanstva držati, če se hočejo potegniti za ostalino po ljudéh, umrših v nizozemski pomorski službi, pooblastilo je c. in kr. ministerstvo vnanjih reči, pomenivši se s pravosodnima ministerstvoma obeh cesarstva polovin, c. in kr. poslaništvo v Hagu in c. in kr. na Nizozemskem stolujoče konzulske opravnike, prejemati 250 holandskih goldinarjev ne presegaajoče premične ostaline na Nizozemskem umrlih mornarjev in vojakov, ki so državljani avstro-ogerske monarhije, z namenom, da jih izročé pristojnemu avstrijskemu ali ogerskemu razpravnemu oblastvu.

C. in kr. poslaništvo v Hagu, oziroma dotični c. in kr. konzulski uradi imajo v odsostvu dedičev ali njihovih pooblaščenecv, — kajti v prisostvu teh ne potrebujejo ničesar prejemati niti dalje hraniti, — tudi dolžnost, kakor veljá skrbeti za varno hranitev tistih reči, katere se dadó hraniti, glede česar so odgovorni dotičnikom nasproti, — po tem za brzo prodajo izpridenju podvrženih stvari ostaline, ter vsekakor umrtje vedeti dati vselej tistemu sodnemu oblastvu, v katerega okraji stanujejo domnevni dediči, ali ako bi stanovališče domnevnih dedičev bilo neznano, brez odloga naznanilo o ostalini dati ali c. in kr. ministerstvu vnanjih reči ali pa na ravnost vladi umršega avstrijskega ali ogerskega državljana.

Glaser s. r.

92.

Ukaz pravosodnega ministerstva od 8. julija 1878,

da se občine Kutkorska, Balučinska in Bezbrudska odkazujejo pod okoliš Zločovskega mestno-delegiranega okrajnega sodišča v Vzhodni Galiciji.

Dodatno k ministerskemu ukazu od 29. januarja 1878 (Drž. zak. st. 15) odločujejo se občini Kutkorska in Balučinska iz okoliša Glinjanskega okrajnega sodišča in občina Bezbrudska iz okoliša Buskega okrajnega sodišča ter odkazujejo vse v okoliš Zločovskega mestno-delegiranega okrajnega sodišča.

Ta ukaz pride v moč 1. avgusta 1878.

Glaser s. r.

93.

Ukaz finančnega ministerstva od 11. julija 1878,

v zvršitev postave od 30. junija 1878 (Drž. zak. št. 90), o nekih določilih zastran prodajanja državnih ali drugih žrebv ali nade dobitkov po njih.

Z odnosom na ukazilo §^{ca} 3 c) postave od 30. junija 1878 (Drž. zak. št. 90) z nekimi določili o prodajanji državnih ali drugih žrebv (lozov) ali nade dobitkov iz njih, daje se na znanje, da se je tistim strankam, katere zahtevajo od finančnih organov uradno djanje zastran vpogleda v omenjene ondukaj jukstavpisnike in pokazovanja prodanih žrebv, gledé tega obračati na finančna deželna okrajna ravnateljstva, finančna deželna ravnateljstva, finančna ravnateljstva ali na finančne nadzornike, katerim naj pokažejo prodajne listine in prejemne potrdnice o vseh že doteklih delnih plačilih.

Pretis s. r.

94.

Ukaz ministra za bogočastje in uk dogovorno z ministroma za vnanje reči in trgovino od 12. julija 1878,

o uredbi preiskustva in svedošstva na tehničnih visokih šolah kraljevin in dežel v državnem zboru zastopanih.

Na temelji oblasti z Najvišjo odloko od 11. julija t. l. dane mi izdajem naslednja določila:

Določila,

o uredbi preiskustva in svedošstva na tehničnih visokih šolah.

A. Državne preizkušnje.

§. 1.

V ovedbo znanstveno-tehnične omike, katero je kdo na tehnični visoki šoli za zvanje (poklic) dosegel, bivajo državne preizkušnje, in to:

Prva ali splošna o pripravnih ali podlogo dajočih naukah;
druga ali strokovna preizkušnja o učnih strokah, katere posebej pripadajo izvoljenemu tehničnemu zvanju.

§. 2.

Predmeti prve (splošne) državne preizkušnje so:

a) Za inženirsko-staviteljsko stroko:

Matematika (I. in II. tečaj), opisna geometrija, fizika (občna in tehnična), mehanika (statika, dinamika, nauk o prožnosti in trdnosti, hidravlika), prostoročno črtanje (I. in II. tečaj).

b) Za visoko-staviteljsko stroko:

Matematika (I. tečaj), opisna geometrija, fizika (občna in tehnična), mehanika (statika, dinamika, nauk o prožnosti in trdnosti), arhitektonsko črtanje, nižja geodezija, prostoročno črtanje (I. in II. tečaj).

c) Za mašinarsko stroko:

Matematika (I. in II. tečaj), opisna geometrija, fizika (občna in tehnična), mehanika (statika, dinamika, nauk o prožnosti in trdnosti, hidravlika), prostoročno risanje (I. in II. tečaj).

d) Za kemijsko-tehnično stroko:

Matematika (I. tečaj), fizika (občna in tehnična), rudinstvo, občna kemija (organska in neorganska), enciklopedija mehanike in nauka o mašinah.

§. 3.

Predmeti druge državne preizkušnje so:

a) Za inženirsko-staviteljsko stroko:

Geologija (I. in II. tečaj), občno mašinoznanstvo, enciklopedija kemije neorganske in organske, nižja in višja geodezija, staviteljska mehanika, visoko stavljenje (nauk o gradivu in o konstrukciji, železnocestno visoko stavljenje), cestno in navodno delo, delanje mostov in železnic, staviteljsko in železnocestno zakonoznanstvo, knjigovodstvo.

b) Za visoko-staviteljsko stroko:

Geologija I. tečaj (nauk o kamenji), staviteljska mehanika, enciklopedija inženirsko-staviteljskih znanstev, občno mašinoznanstvo (strojeznanstvo), staviteljsko zakonoznanstvo, zgodovina arhitekture, enciklopedija neorganske in organske kemije, črtanje ornamentov in modelovanje, visoko stavljenje (nauk o gradivu in konstrukciji), arhitektura.

c) Za mašinarsko stroko:

Nižja geodezija, enciklopedija visokega stavljenja, enciklopedija inženirsko-staviteljskih znanstev, enciklopedija neorganske in organske kemije, mehanična tehnologija, nauk o mašinah, mašinarstvo, knjigovodstvo.

d) Za kemijsko-tehnično stroko:

Nauk o blagu, enciklopedija visokega stavljenja, analitična kemija, kemijska tehnologija in kmetijskega kemija.

§. 4.

Pri prvi (splošni) državni preizkušnji je komisiji gledati na uspehe posameznih preizkušenj, ki so jih preizkušanci opravili. Praviloma sme komisija kandidatu odpustiti preizkušnjo iz tistih predmetov, iz katerih je pri posameznih preizkušnjah dobil ocenilo (noto) „dobro“ ali še bolje.

Ako je to pri vseh predmetih, sme se vsa preizkušnja opustiti. Vendar ima preizkusna komisija v vseh okoliščinah pravico, zahtevati opravo preizkušnje iz nekega ali iz vseh predmetov brez ozira na prinesene posamezne svedočbe.

§. 5.

Znanje več nauk druge državne preizkušnje treba je dotrditi s posameznimi svedočbami, katere se morajo zadobiti pred skupno preizkušnjo, in sicer:

a) Za inženirsko-staviteljsko stroko:

Iz geologije (I. in II. tečaj), staviteljske mehanike, občnega mašinoznanstva, enciklopedije neorganske in organske kemije, knjigovodstva, staviteljskega in železnocestnega zakonoznanstva.

b) Za visoko-stavbeno stroko:

Iz geologije I. (nauka o kamenji), staviteljske mehanike, enciklopedije inženirsko-staviteljskih znanstev, občnega mašinoznanstva, staviteljskega zakonoznanstva, zgodovine arhitekture, enciklopedije neorganske in organske kemije, črtanja ornamentov in modelovanja.

c) Za mašinarsko-tehnično stroko:

Iz enciklopedije visoke stavbe, enciklopedije inženirsko-staviteljskih znanstev, nižje geodezije, enciklopedije neorganske in organske kemije, knjigovodstva.

d) Za kemijsko-tehnično stroko:

Iz znanstva o blagu, enciklopedije visokega stavljenja.

Prva (splošna) državna preizkušnja.**§. 6.**

Pri prvi (splošni) državni preizkušnji službujejo za preizkusitelje profesorji in po potrebnosti (§. 7) tudi docenti tistih strok dotične visoke šole, iz katerih ima biti preizkušnja.

To preizkušnjo vodi načelnik (dekan) in če ta ne more, njegov naprednik v službi (prodekan) tiste strokovne šole, v katero spada preizkuševanec.

Prvosednik ima kot tak pravico, a nima dolžnosti, dajati kandidatom vprašanja iz vsakega predmeta. Ako sta postavljena dva preizkusitelja za isti predmet ali še več, to se oni čredijo pri preizkušnjah.

§. 7.

Po potrebnosti postavlja ukovni minister na podlogi predloga, katerega profesorski zbor (kolegij) samohotno ali po ministerskem naročilu podá, preizredne eksaminatorje, kateri se z rednimi preizkusitelji vrsté pri preizkušnjah.

§. 8.

Ukovni minister sme k preizkušnjam pošiljati vladne komisarje, katerim pristoji pravica vprašanja dajati.

§. 9.

Prvo (splošno) državno preizkušnjo je opravljati konci četrtega ali v teku petega semestra.

Za nje se kot redni rokovi določajo poslednji tedni poletnega semestra in prvi tedni zimskega semestra, a kot preizreden rok določa se poslednji teden zimskega poluletja.

V preizrednem roku smejo se praviloma pripuščati samo tisti kandidati, ki so bili o preizkušnji v roku julija ali oktobra meseca vrženi (reprobovani), in katerim se tedaj ni določil daljši rok za ponovo preizkušnje.

Izimno se v tem roku pripuščajo k splošni preizkušnji tudi taki kandidatje, ki so se pravočasno oglasili za preizkušnjo v roku oktobra meseca, pa jim je brez njih krivnje bil kak zadržek ubranil prihod k preizkušnji. Predpoklada se pri tem, da so se taki kandidatje še pred preizkušnjo izgovorili, zakaj da koga ni bilo, ter zaprosili za pripust v preizrednem roku. Vendar sme ta izimni pripust v preizrednem roku samo ukovni minister dovoliti na predlog, ki ga profesorski zbor dovprašavši načelnika dotične strokovne šole podá.

Ako sta imenovana faktorja sporazumno zoper pripuščenje, tedaj se kandidat zavrne in proti temu razloku je ni pritožbe.

Zastran drugih uvetov za takšno izimno pripuščenje naj zmislooma veljajo določila ministerskega ukaza od 31. oktobra 1877, št 9087 (M. U. št. 28).

§. 10.

Za prvo državno preizkušnjo naj se kandidat zgласi pri tisti tehnični visoki šoli, pri kateri je tist čas vpisan v matico (matrikulo).

§. 11.

Za pripuščenje k prvi državni preizkušnji naj kandidat pismeno prosi pri načelniku (dekanu) svoje strokovne šole, priloživši potrebne izkaze.

Kot izkazi zahtevajo se:

1. Matična vpisnica.
2. Svedočba zrelosti ali listina to svedočbo zamenjujoča.
3. Zglasitvena knjižica, oziroma dokaz, da je kandidat bil najmanj štiri semestre kot reden poslušatelj vpisan na tehnični visoki šoli ali na zavodu njej enakem, in obiskoval vse nauke, o katerih se suče prva državna preizkušnja, in če spada v kemijsko-tehnično šolo, tudi uke o analitični kemiji, in da je dva semestra primerno delal v laboratoriji.

Vrh tega se morajo grafična in druga dela, ki so za dotično strokovno šolo po učnem črteži ustanovljena, v obliki prav overovljeni predložiti, oziroma mora izkazati se, da so izvedena.

Vse te listine ali dokazila treba je podati v prvopisu (izvorniku) ter morajo ležati pred komisijo v tem, ko traja preizkušnja.

§. 12.

K splošnim državnim preizkušnjam, katere bivajo v roku julija meseca, zglaševati se je v času od 15. maja do 15. junija, a k preizkušnjam meseca oktobra v teku julija.

Tisti kandidatje, ki so bili v enem izmed obeh gori omenjenih rokov vrženi, ter hočejo v preizrednem roku biti vnovič pripuščeni k prvi državni preizkušnji, morajo svoje prošnje podati najmanj tri tedne pred iztečajem zimskega semestra.

§. 13.

Načelnik strokovne šole (dekan) naj prošnjo in nje priloge preudari ter če ni pomišljaja gledé pripuščenja k preizkušnji, vanjo privoli s kratkim odlokom, ki ga na prošnjo samo zapiše.

§. 14.

Pri malih pomišljajih, ki jih kandidat lahko brž odstrani, naj mu se dadó primerna naročila, a v dvomnih slučajih položiti je stvar pred profesorski zbor v razloko.

Ako profesorski zbor komu pripuščenje k prvi državni preizkušnji odreče, odprt je zoper to odreko utečaj na úkovno ministerstvo.

§. 15.

Po doteku roka za zglasitve naj načelnik strokovne šole (dekan) kandidate, ki se pripusté k preizkušnji, spiše po abecednem redu.

§. 16.

Strokovnih šol načelniki (dekani) presojujejo vkupno po številu preizkusiteljev, kolikor jih je, bode li — brez nesorazmerne prikrate časa učitve — dovoljno, postaviti eno preizkusno komisijo ali pa če bode treba postaviti po dve ali več istodobno preizkušavajočih posebnih komisij, eventualno tudi preizrednih preizkusiteljev (§. 7.)

V poslednjem slučaju poročajo oni na profesorski zbor zastran predloga, ki ga je podati ministerstvu.

Strokovnih šol načelniki (dekani) ustanové dogovorno, koliko dni bode preizkušnja, ter pristavijo v spisku (imeniku) kandidatov dan, o katerem, in če delujeta dve posebni komisiji ali več takih, številko komisije, pred katero mora vsak kandidat priti, s pripisom imena kandidatovega.

Dalje je njihova skrb, da se ta imenik nabije na črni deski in da se ta reč, ako bi služilo, tudi po poslušalnicah razglasi.

Druga državna preizkušnja.

(Strokovna preizkušnja).

§. 17.

Za strokovne preizkušnje postavlja ukovni minister v mestu vsake tehnične visoke šole za vsako strokovnih skupin posebne preizkusne komisije na predlog dotičnega profesorskega zbora.

§. 18.

Vsaka komisija sestoji iz prvosednika, po okolnostih iz enega ali dveh prvosednikovih namestnikov in toliko komisarjev preizkusiteljev, kolikor je potrebno po številu kandidatov in zaradi večkratne mene v postavljanji posebnih komisij.

Prvosednik, imenovani namestniki in preizkusni komisarje so skup glavna komisija.

Iz njih sestavlja prvosednik po svojem sprevidu komisije za posamezne preizkušnje (posebne komisije).

§. 19.

Za preizkusne komisarje je v prvi vrsti izbirati profesorje in docente dotične visoke šole, pa tudi izvrstne strokovnjake, ki niso šolniki.

Vsak v te funkcije pozvani profesor ali uradnik ima dolžnost, prevzeti jih.

§. 20.

Prvosednik in njega namestniki so ob enem preizkusitelji.

Kadar prvosednik vsled kakega zadržka ne more delovati, namestuje ga namestni prvosednik in ako bi ta ne mogel, tist izmed pričujočih komisijjskih údov, kateri je po službenih letih najstarji.

§. 21.

Strokovna preizkušnja ne more se opraviti pred nego v poslednjih tednih poslednjega, po učnem črteži dotične strokovne šole ustanovljenega semestra (poluletja).

§. 22.

Strokovne preizkušnje niso navezane na določene rokove, marveč morejo biti celo leto, samo ne o jesenskih i vmesnih šolskih praznikih.

§. 23.

Strokovno preizkušnjo sme kandidat praviloma opraviti pred vsako poljubno komisijo.

Kdor je bil vržen, mora preizkušnjo ponoviti pred komisijo tiste visoke šole, na kateri je bil vržen.

§. 24.

Za pripuščenje k drugi državni (strokovni) preizkušnji mora kandidat pisмено prositi prvosednika dotične komisije, priloživši potrebne izkaze.

Kot izkazi se zahtevajo:

1. Zglasitvena knjižica, oziroma dokaz, da je kandidat
 - a) po uspešno opravljeni prvi državni preizkušnji, če spada v inženirsko ali visokostavbeno šolo, bil šest semestrov, a če spada v mašinarsko ali kemijsko-tehnično šolo, štiri semestre kot reden poslušatelj katere tehnične visoke šole vpisan; da je
 - b) obsikoval vse nauke, ki so predmet državni preizkušnji njegove strokovne šole.
2. Svedočba o opravljeni prvi državni preizkušnji, oziroma potrdnica, ki zamenja óno svedočbo (§. 37).
3. Svedočbe napredka o zapovedanih posameznih preizkušnjah, o katerih se govori v §. 5.

Vrh tega se morajo grafična in druga dela, ki so za dotično strokovno šolo po učnem črteži ustanovljena, v obliki prav overovljeni predložiti, oziroma mora izkazati se, da so izvedena.

Vse te listine ali dokazila treba je podati v prvopisu (izvorniku) ter morajo ležati pred komisijo v tem, ko traja preizkušnja.

§. 25.

Dneve preskušenj postavlja prvosednik za vsak slučaj posebej.

A drži naj se sploh tistega reda, po katerem so se kandidatje pri njem za preizkušnjo zglasili.

§. 26.

Ako kateri prvosednik kandidatu odreče pripust k drugi državni preizkušnji, pristoji temu utečaj na ministerstvo uka.

§. 27.

Strokovna preizkušnja ima dva razdela, praktičen in teoretičen. Praktičen razdel mora biti pred teoretičnim.

V praktični preizkušnji mora kandidat pri strokovnih skupinah za inženirstvo, po tem za visoko staviteljstvo in mašinarstvo napraviti izdelek ali elaborat po nalogi, ki mu se dá; v strokovni skupini za kemijo mora izvesti kemijsko-tehnično delo.

Postavki (themata) za praktičen razdel morajo se izbrati takó, da se kandidatu podá prilika, pokazati svojo spretnost v uporabi ukov vseh glavnih predmetov preizkušnje.

Naloge, ki jih je komu dati, dogovarja preizkusna komisija ter določa ob enem preizkusitelja, pod čegar nadzorom je nalogo rešiti. Naloga naj se reši (izvede) v neki prostoriji tehnične visoke šole, ter naj ne zavzema časa čez osem dni.

Ako je kandidat v praktični preizkušnji po godi storil, o čemer razloča komisija, pripustí se k teoretični preizkušnji. Ako ní zadovolil, to naj se o poznejšem roku, kateri mu se določi, vnovič podvrže praktični preizkušnji.

§. 28.

Pri drugi državni preizkušnji sme se gledati na prinesene svedočbe napredka iz njenih predmetov, ako obsegajo „dobra“ ali še bolja ocenila napredka.

Praktično preizkušnjo pa je vsegdar opraviti v polnem obsegu, ter se sme preizkušnja samo pri teoretičnem razdelku skrajšati vsled ugodnih posameznih svedočeb.

Vkupna določila za obe državni preizkušnji.

§. 29.

Vsak kandidat naj na določen mu dan k preizkušnji pride. Ako ne pride, zadenejo ga škodljive posledice, ki izvirajo iz tega. Vsi kandidatje, katerim je za preizkušnjo postavljen en in isti dan, morajo ta dan priti, predno se začne preizkuševanje, ter pričujoči biti, dokler ne storé preizkušnje.

§. 30.

Mena dni preizkušnje med dvema ali več kandidati dopušča se samo z dovoljenjem prvosedstvujočega (dekana, prvosednika), in — kadar sta dve posebni komisiji — samo pod tem uvetom, da vsled mene ní treba izpreminjati komisijskega oddelka, kateri je bil kandidatom poprej določen.

§. 31.

Iz posameznih predmetov preizkušava se ustno in po svojstvu predmeta tudi pismo (grafično) pod nadzorom. Pri delanji pismenih (grafičnih) preizkušenj ima preizkusna komisija pravico, primerno gledati na priložene elaborate iz šolskega časa, oprezno pazeč, da ne bode nikake prevare. Ves čas, dokler trajajo ustne preizkušnje, morajo biti pričujoči prvosednik in večina preizkusiteljev.

Nikdar ní istodobno preizkušavati več nego dva kandidata.

Ustna preizkušnja iz enega predmeta ne sme v nobenem slučaju čez eno uro trpeti.

§. 32.

Ustne preizkušnje bivajo javno.

Načelniki preizkusne komisije so dolžni poprijeti se vseh naredeb, potrebnih v to, da se odvrne vsak narušaj mirú in reda, ki bi žalil dostojnost in važnost djanja, ali kandidate kako motil v shvatanji ali svobodnem sojenji. Oni naj posamezne nepokojneže izženó ali, če okolnosti tako zahtevajo, vse poslušalce iz preizkuševalnice izpraviti dadó.

§. 33.

Posvetovanje in glasovanje komisije o uspehu opravljene preizkušnje ní javno.

Najpred razpravlja komisija skupni izhod preizkušnje, in po tem, ko je vsak preizkusitelj izustil, priznava li, da je kandidat iz njegovega predmeta preizkušnjo obstal ali ne, poistinja (konstatuje) ona, je li kandidat potrjen ali vržen (aprobiran ali reprobiran).

Nobena državna preizkušnja, pri kateri kandidat tudi iz enega samega predmeta (§. 34) ní zadovoljil, ne more se smatrati za uspešno opravljeno. Ako se je tako primerilo pri več nego enem predmetu, treba je glasovati o roku, pred iztečajem katerega se kandidat ne more pripustiti k ponovi državne preizkušnje.

Uspeh preizkušnje iz posameznih nauk naznačuje se ocenili „izvrstno“, „prav dobro“, „dobro“, „dovoljno“ in „nedovoljno“ in preizkusitelj ga vpisuje v poseben zapisnik, pri čemer je treba v misel vzeti tudi odgovore, dane na vprašanja, katera je utegnil prvosednik ali pa vladni komisar (§. 8) kandidatu zastaviti.

Iz ocenitve uspehov v posameznih predmetih preizkušnje konstatuje se v konečnem zapisniku, če je kandidat v preizkušnji pokazal, da je „sposoben“, ali „z izvrščino sposoben“. Pritem se gleda tudi na ocenila, ki jih je kdo pri posameznih preizkušnjah dobil.

§. 34.

Ako kandidat samo iz enega predmeta ní zadovoljil, sme se po izteku dveh mesecev pripustiti, da svojo brezuspešno posamezno preizkušnjo popravi.

Ako po tem zopet dobode ocenilo „nedovoljno“, sme se še enkrat in to čez štiri mesece pripustiti k popravni preizkušnji.

Vsaka taka popravna preizkušnja bivaj v nepretržni navzočnosti prvosednika dotične preizkusne komisije, in če je bil pri prvi preizkušnji kak vladni komisar (§. 8), tudi v pričo tega.

§. 35.

Ako kandidat iz več nego enega predmeta ní ustregel, sme se pripustiti samo k ponovi cele skupne preizkušnje, za katero mu komisija rok določi.

Ponovni rok za meseca julija ali oktobra brez uspeha opravljeno občno državno preizkušnjo sme se določiti bodi za najprvi preizredni rok (konec zimskega semestra), ali za najprvi rok julija meseca, a ponovni rok za prvo državno preizkušnjo, brezuspešno opravljeno v preizrednem roku (konec zimskega semestra), tudi za najprvi redni ali najprvi preizredni rok, ki pride.

Ako kandidat o tej ponovi tudi samo iz enega predmeta ne dovoli, sme se tudi samo k drugokratni ponovi vseskupne preizkušnje pripustiti.

§. 36.

Kadar je bil kandidat o prvi državni preizkušnji vržen za celo šolsko leto, tedaj je komisiji na voljo, določiti tiste stroke, o katerih mora kandidat v tem letu lekcije ali vaje obiskovati.

§. 37.

Konečni izhod preizkušnje se razglasi javno precej po dokončanem posvetovanji ter zabeleži tudi v kandidatovi zglasitveni knjižici, pri reprobaciji s pristavkom ponovnega roka in drugih reprobovanemu naloženih uvetov pripuščenja k vnovični preizkušnji in zabeležbo to je podkrepiti s pečatom.

O uspešno storjenih preizkušnjah državnih izdajó se svedočbe. Kadar bi se komu prva državna preizkušnja po polnem ali do enega samega predmeta odpustila (§. 4), tedaj nadomešča svedočbo o državni preizkušnji potrdnica to okolnost svedočea.

§. 38.

Svedočbe o državnih preizkušnjah, in pa potrdnice svedočbo o prvi državni preizkušnji zamenjujoča naj — poleg rodovnice kandidatove in naznambe o njegovem obrazovanji in če je storil preizkušnjo, dneva te preizkušnje, — obsezajo tako ocenila posameznih preizkušenj priznanih za nadomestilo državne preizkušnje, kakor tudi ocenila, ki jih je kandidat prejel iz nauk vseskupnih preizkušenj; a svedočba o strokovni preizkušnji naj obsega tudi izhod praktične preizkušnje in obe konečno ocenilo (kalkul).

Svedočbe naj podpišejo prvosednik in vsi preizkusitelji, z vladnim komisarjem vred, če je kateri bil, in podkrepiti jih je s pečatom državno-preizkusne komisije.

Svedočbe o preizkušnjah je izdajati samo v učnem jeziku dotične visoke šole.

§. 39.

Ako visokošolec, predno je uspešno opravil prvo državno preizkušnjo, poslušá lekcije ali hodi k vajah, katere po učnem črteži dotične strokovne šole spadajo v višji nego četrti semester, smejo mu se take (razen slučaja v §. 11, točki 3 za kemike v misel vzetega) za pripuščenje k drugi državni preizkušnji samo tedaj vračunjati, ako je v najprvem preizrednem roku prvo državno preizkušnjo z uspehom storil.

§. 40.

Proti določbi roka za ponovo državne preizkušnje, ki jo izreče preizkusna komisija, ne dopušča se utečaj (rekurs).

§. 41.

Ako kdo pripuščenje k državni preizkušnji in sosebno, ako reprobovan kandidat pripuščenje k ponovi preizkušnje pred določenim časom, ali pri drugej in ne pri pristojnej komisiji po prevari zadobode, ali se sicer tu danim ukazilom kako umakne, tedaj ní samo preizkušnja, ako bi bila imela ugoden uspeh, ne-

veljavna, temuč sme on biti — poleg drugih posledic, ki ga utegnejo zadeti po občnih kazenskih zakonih, — če je še v akademijskih studijih, izločen biti od vseh tehničnih visokih šol za nekaj časa ali za vselej.

§. 42.

Vsak kandidat mora, predno stori preizkušnjo, opraviti takso, ki se za vsako splošno državno preizkušnjo na deset goldinarjev in za vsako strokovno preizkušnjo na dvajseti goldinarjev postavlja.

Takso in pa vsoto za štempelj svedočbe o preizkušnji plačuje kandidat gledé prve državne preizkušnje načelniku strokovne šole (dekanu), gledé druge državne preizkušnje prvosedniku preizkusne komisije ter prejme potrdnico. Celo takso plačati dolžni so tudi tisti visokošolci, ki se vsled uspehoma opravljenih posameznih preizkušenj vseh državnih preizkušenj ali nekatere odvežejo.

§. 43.

Kdor 24 ur pred rokom za preizkušnjo postavljenim takse ne plača, ali ne izkaže, da mu pristoji oprost od takse, ne pripušča se k preizkušnji.

§. 44.

Vsak reden poslušatelj tehnične visoke šole, ki je v tistem semestru, v katerem se podvrže državni preizkušnji, oproščen cele ali polovične učnine, uživa prav vsled tega tudi prostost od cele preizkusnine ali od polovice.

Pri takih poslušateljih, ki se podvržejo preizkušnji v prvih štireh tednih semestra, sme se v tem oziru tudi prostost od učnine, ki je v poprejšnjem semestru veljala, vzeti za vodilo.

Prostost, katera kandidatu iz imena, da je oproščen od učnine, pristoji v naslednjem semestru, veljá dalje za tisto strokovno preizkušnjo, katero on v sledočem šolskem letu opravi.

Za poznejšo strokovno preizkušnjo dolžan je neprizanosno plačati takso.

§. 45.

Nobena oprostitev od takse, naj izvira iz katerega koli imena, ne veljá za ponovne preizkušnje.

§. 46.

Takse se konci vsakega semestra razdelé med preizkusitelje po enakih delih; prvosednik in tist profesor, kateri pri strokovni preizkušnji vodi praktično preizkušnjo, dobita po dva dela.

B. Preizkušnje o napredku.

§. 47.

Fakultativne preizkušnje o napredku za dosego svedočeb o napredku iz posameznih nauk bivajo javno pod višjim nadzorom načelnika (dekana) tiste strokovne šole, v katero dotični visokošolec spada.

Ako strokovne šole načelnik (dekan) ne more, vrši višji nadzor njegov namestnik (prodekan).

§. 48.

Te preizkušnje bivajo praviloma po dovršenih učitvah (lekcijah). Izimno se smejo po zadobljeni rektorjevi dovolbi pozneje storiti, namreč o začetku najprvega šolskega leta, ki pride, do konca oktobra a plačati je 5 gld. takse.

Do istega roka in po izpolnitvi istega uveta sme se preizkušnja z nedovoljnim uspehom storjena enkrat ponoviti.

§. 49.

V razloki o stopnji uspeha merodavne so ne samo z ustnimi ali pismenimi preizkušnjami dosvedočene, ampak tudi óne kandidatove storitve, katere je izkazal z deli v konstrukcijskih sobah in laboratorijih, in pa s poverjenimi domá dovršenimi izdelki. Iz vseh tistih strok, ki niso zgolj vadbene stroke, treba je, da se presodi napredek, ustne preizkušnje in se mora v svedočbah o napredku izrečno potrditi, da je bila opravljena.

Uspeh se izražuje z ocenili „izvrstno“, „prav dobro“, „dobro“, „dovoljno“ in „nedovoljno“.

§. 50.

Iz predmetov druge državne preizkušnje vsake strokovne šole (§. 3) ne more nikdo storiti preizkušnje zastran napredka in prejeti svedočbe o napredku, dokler ní najmanj z dovoljnim uspehom opravil prve državne preizkušnje ali posameznih preizkušenj iz vseh njenih predmetov (§. 2).

Pripuščenje k završujočim posameznim preizkušnjam iz tako imenovanih izhodnih strok vsake strokovne šole, ki so: cestodelstvo in dela ali stavbe na vodi, delanje mostov in železnic, visoke stavbe in arhitektura, nauk o mašinah in mašinarstvo, analitična kemija, kemijska tehnologija in kmetijska ali poljedelska kemija, zavisno je vrh tega od izkaza, da je kdo poprej obiskaval vse ostale v drugo državno preizkušnjo spadajoče nauke dotične stroke.

§. 51.

V absolutorijih je posamezne nauke navajati po tistem redu, kakor v učnem črteži vsake strokovne šole ena za drugo stojé, ter naj se v predelu z nadpisom „šolski uspeh“ v vseh okolnostih vstavijo ocenila o napredku, in kjer takih ní, izrečno te besede „Niso izkazana“.

Dalje treba za predmeti četrtega semestra vsake strokovne šole po očitnem sprejetju po eno opomnjo v tiskanicah, iz katere je razvidno, če se je abiturient podvrgel ali ne prvi državni preizkušnji ali posameznim državno zamenjujočim preizkušnjam.

Prehodna določila o državnih preizkušnjah.

Tisti redni poslušatelji, kateri drugi letni tečaj kake strokovne šole doženo v šolskem letu 1878/9, smejo se k splošni preizkušnji pripustiti ali v obeh rednih rokih meseca julija in oktobra leta 1879 ali tudi še v preizrednem roku konci zimskega semestra 1879/80, ako se za ta rok že meseca julija 1879 oglasé.

Na svedočbe o napredku, ki jih je kdo že zadobil, ko so ta pravila v moč prišla, uporabna so popolnem določila §§^{fov} 4 in 28, če imajo te svedočbe ocenilo „dobro“ ali še bolje.

Visokošolcem, kateri so na tehnični visoki šoli kot redni poslušatelji vpisani takrat, ko se začne veljavnost tega ukaza, izimno se dopušča pozneje storiti posamezne preizkušnje o slišanih učitvah iz predmetov obeh državnih preizkušenj, če izpolnijo propise §^{fa} 50.

Prošnje tehnikov, ki o začetku veljavnosti tega ukaza niso več vpisani na tehnični visoki šoli, za poznejšjo pripuščanje k posameznim preizkušnjam, naj se brez ministerskega odobrenja ne uslišijo.

Po iztečaji treh let od začetka veljavnosti tega ukaza ne morejo se več poznejšnje preizkušnje v zmislu teh prehodnih določil dopuščati.

Gledé izdajanja svedočeb o državnih preizkušnjah ali potrdnic (§§. 37, 38) se je pa držati tega, da se sme svedočba o opravljeni drugi državni preizkušnji izdati samo, če kandidat izkaže, da je poslušal vse v tem ukazu ustanovljene nauke in stoprv po iztečaji števila semestrov, ki so jih učni črteži za vsako strokovno šolo doslej postavljali.

Zadobljeni ali pozneje zadobiti se imajoči diplomami nadomeščajo, dokler bodo preizkušnje za diplom tako uravnane, kakor so zdaj, v vsakem oziru državne preizkušnje. — Ali nihče se ne more oprostiti prve državne preizkušnje ali zamenjujočih jo posameznih preizkušenj s tem, da se vzklicuje na svojo namero, preizkušnjo za diplom opraviti.

O izimnih slučajevih, na katere se v teh prehodnih določilih ni mislilo, razloča ministerstvo uka po predlogu dotične preizkusne komisije.

Minister za bogočastje in uk:

Stremayr s. r.